Klenovské noviny

dvojmesačník obce Klenovec

XV. ročník | číslo 2 / máj 2018 | klenovskenoviny@klenovec.sk | www.klenovec.sk

V predvečer najkrajšieho mesiaca roku pre všetky dievčata obce

Folkloristi postavili v poradí 29. máj

Folkloristi už tradične 30.apríla, v posledný aprílový deň, na Námestí Karola Salvu v Klenovci stavajú spoločný máj pre všetky dievčatá. Ani tohto roku to nebolo inak, na tento zvyk sa nezabudlo. Členovia folklórneho súboru Vepor za pomoci členov Dobrovoľného hasičského zboru obce Klenovec postavili 24 metrov vysoký máj a tak sme všetci spoločne privítali jar.

Po postavení mája a príhovore starostky obce Zlaty Kaštanovej nasledoval kultúrny program. Predstavili sa v ňom detské folklórne súbory Zornička a Mladosť, ako aj sólistky speváčky Alžbeta Váradiová, Andrejka Rapčanová a Miriam Lásková. Hudobný doprovod im robil heligonkár Ján Kožiak. V programe FS Vepor svoje umenie predstavili Ženská spevácka skupina FS Vepor, heligonkári FS Vepor Ľubomír Zvara, Ján Kožiak a Viktor Brádňanský, tanečná zložka FS Vepor a Ľudová hudba folklórneho súboru Vepor pod vedením primáša Dávida Oláha.

O záver večera sa postarala svojim programom Ľudová hudba FS Vepor. Príjemnou náladou sme ukončili program 29.ročníka Stavania mája v Klenovci.

- jz -

Spoločným úsilím členov folklórneho súboru Vepor a dobrovoľných hasičov bol 30.apríla v centre obce postavený pre všetky dievčatá tradičný Máj.

Zlepšovanie služieb miestneho rozhlasu

Miestny rozhlas zohráva ústrednú úlohu pri informovaní obyvateľov o dianí v obci. Preto obecné zastupiteľstvo nebralo na ľahkú váhu množiace sa sťažnosti občanov na horšiu zrozumiteľnosť miestnych hlásení a na svojom marcovom zasadnutí vyčlenilo na rekonštrukciu rozhlasu finančné prostriedky vo výške 3 300 eur.

Časť prostriedkov už bola využitá na rekonštrukciu rozhlasovej ústredne. Podľa doterajších ohlasov obyvateľov rekonštrukcia priniesla dobré výsledky a vo väčšine obce sa zvýšila hlasitosť a zreteľnosť hlásení. Stále však neboli vyriešené problémy v niektorých častiach obce, kde je znížená kvalita hlásení zapríčinená poškodením periférnych častí rozhlasovej sústavy – vedenia alebo tlakových reproduktorov. Na doriešení týchto problémov bude obec postupne ďalej pracovať.

Mnohí občania si zvykli počúvať správy miestneho rozhlasu prostredníctvom informačného kanálu v televíznom káblovom rozvode. V dôsledku rekonštrukcie ústredne o túto možnosť dočasne prišli. Aj týchto občanov môžeme potešiť. Technologické riešenie je už pripravené a šírenie miestnych hlásení prostredníctvom infokanálu bude obnovené v najbližších týždňoch Rekonštrukcia ústredne miestneho rozhlasu okrem toho otvorila možnosť využiť pri šírení miestnych správ aj súčasné moderné technológie. Občania, ktorí majú prístup k internetu, môžu všetky rozhlasové hlásenia nájsť v podobe zvukových súborov na webovej stránke obce. Takýmto spôsobom nebudú o možnosť vypočuť si miestne správy ochudobnení ani občania, ktorí z pracovných alebo iných dôvodov trávia dni mimo obce.

Pre občanov s mobilným telefónom je zase zaujímavá možnosť dostávať miestne hlásenia prostredníctvom krátkych textových správ SMS (prípadne aj elektronickou poštou). Občania o zasielanie správ môžu požiadať na obecnom úrade, pričom služba je poskytovaná bezplatne.

Michal Píš

Tradične bohatý program špeciálnej základnej školy

Jarné prebúdzanie našej krásnej prírody ...

„…chytil som motýľa, uhynul mi,
odtrhol som kvietok, zvädol mi,
vtedy som pochopil, že prírody
sa nemám dotýkať rukami, ale iba srdcom.“

V čase, keď G. B. Schaw vyslovil túto myšlienku, ani len netušil, ako bude vystihovať podstatu 22. apríla – Dňa Zeme. Tento deň si pripomíname svoju závislosť na cenných daroch, ktoré sú nám prostredníctvom Zeme poskytované a tiež to, že zemské zdroje nie sú nevyčerpateľné a rovnováha všetkého živého na tejto planéte je vzácna, obdivuhodná, no veľmi krehká. Aj my v našej škole, Špeciálnej základnej škole, sme si pripomenuli, aká je dôležitá ochrana životného prostredia, čo všetko ničí našu planétu Zem a ako jej môžeme pomôcť, aby bola zdravá. Na tému ochrany životného prostredia sme diskutovali v triedach s pani učiteľkami a potom nás navštívili lesníci, ktorí nám porozprávali o ochrane životného prostredia, o zvieratách a rastlinách, vyskytujúcich sa v našich lesoch. Ich rozprávanie bolo veľmi zaujímavé a pútavé. Po besede s lesníkmi naši najmenší žiaci s pani učiteľkami išli čistiť studničku pri ceste smerom do Pavlínky. Ďalšia skupina žiakov plnila rôzne aktivity na školskom dvore a vzájomne si preverovali vedomosti z prírodovedného učiva. Naši najstarší žiaci sa snažili odľahčiť našu Zem od odpadkov, takže poctivo vyzbierali vyhodené smeti v okolitej prírode. Takýto bohatý bol náš Deň Zeme. A nielen tento deň.

Témou prírody sme sa zaoberali aj v Deň vody, ktorý si pripomíname 22. marca. Voda – naša vzácna tekutina, bez ktorej si nevieme predstaviť našu existenciu. Mali by sme sa zamyslieť, že je vyčerpateľná a raz môže dôjsť k tomu, že jej bude na Zemi minimálne množstvo. Mali by sme vodou šetriť a chrániť toto prírodné bohatstvo. O dôležitosti a ochrane tejto vzácnej kvapaliny hľadali žiaci rôzne informácie v knižnej literatúre, na internete. Zhotovovali plagáty, ktoré výtvarne dotvorili. Najlepšie sa učí zážitkami, tak sme pripravili žiakom „vodné aktivity“. Súťažili napr. v pití čistej vody, stavaní puzzle – kolobeh vody v prírode, skladali loďku, lovili sme nečistoty zo zaviazanými očami v „jazierku“ a iné hry.

V období jarného prebúdzania sa prírody sme sa venovali aj rôznym súťažiam. Zorganizovali sme tradičnú súťaž „Počítame so Šmolkom“, kde si zmerali sily v počítaní najmladší žiaci našej škola a zo ZŠ a MŠ V.Mináča. Zúčastnili sme sa oblastného kola speváckej súťaže v Špeciálnej základnej škole v Hnúšti, podobne ako aj v krajskom kole súťaže v prednese poézie v ŠZŠ v Brezne. Zúčastnili sme sa tiež turnaja žiakov špeciálnych škôl v stolnom tenise v ŠZŠ v Rimavskej Sobote.

Počas tohtoročného Dňa Zeme žiaci školy prispeli k skrášľovaniu životného prostredia v areáli školy aj v obci.

Po „dobre vykonanej práci“ prišlo žiakom školy vhod aj vhodné osvieženie.

Marec je mesiac nielen jarný, ale aj „knižný“, a tak žiaci navštívili knižnicu prof. Š. Pasiara v Hnúšti a deti zo školského klubu detí navštívili našu obecnú knižnicu v Klenovci. V ŠKD urobili pani vychovávateľky deťom rozprávkový týždeň, ktorý venovali rôznym činnostiam spojenými s mesiacom knihy. Deti si prezerali knihy s ilustráciami, čítali rozprávky, dramatizovali rozprávku, hrali divadielko, kreslili rozprávkové bytosti. Hrali sa s maňuškami na divadielko, recitovali básne, vyfarbovali omaľovánky s rozprávkovými postavičkami, mali prezentáciu na IKT- kvíz, kde prezentovali svoje vedomosti o prečítaných rozprávkach, pozerali rozprávky…

Každý rok si v našej škole pripomíname 8.apríl - Medzinárodný deň Rómov. V našej škole a v obci máme zanietených Rómov najmä v oblasti spevu, tanca či muziky, tak sme pre žiakov pripravili príjemný program u nás v škole. Pripomenuli sme si vznik sviatku a vypočuli rómsku hymnu, ktorú nám zahrala hudba Janka Demeho. Rozprávkou o chudobnom Rómovi Kalovi a jeho deťoch sme pripomenuli históriu ťažkého života Rómov aj v minulosti. V programe nám zatancovali dievčatá pod vedením asistentky Renátky. Naši žiaci Dežko a Gabko nám zaspievali krásnu pieseň. Skupina Upre Roma nám zatancovala a zaspievala. Náš gitarista Mirko nám zahral obľúbené piesne.

So žiakmi sme sa venovali aj vážnym témam. Privítali sme medzi nami pani doktorku Pilišovú, ktorá sa prišla porozprávať s našimi dospievajúcimi dievčatami na témy, ktoré sú pre toto obdobie dôležité a potrebné. Pripomenuli sme si Medzinárodný deň boja proti rasovej diskriminácii. V tento deň sa zameriava pozornosť na problémy rasizmu a zdôrazňuje sa potreba rasovej harmónie. V našej škole sa pri tejto príležitosti uskutočnil už druhý ročník vzájomného zápasu v stolnom tenise medzi družstvom pedagógov a družstvom žiakov. Zapojili sme sa do „Ponožkovej výzvy“. Pripomenuli sme si tak Svetový deň Downovho syndrómu. Symbol rozdielnych ponožiek oblečených v tento deň nám každoročne pripomína, že každý sme iný a tak je to správne. Vďaka tomu je náš svet pestrejším, krajším a zaujímavým. Za všetky tieto zaujímavé aktivity patrí veľké poďakovanie všetkým pedagógom školy.

Ak by ste boli zvedaví a chcete sa o niektorých aktivitách dozvedieť niečo viac, kliknite na www.szsklenovec.eu.

ŠZŠ Klenovec

Na plné obrátky...

Po polročnom vysvedčení a jednodňových prázdninách školské vyučovanie, pracovný ruch a mimoškolské aktivity začali pracovať na plné obrátky. Organizované podujatia, súťaže a programy boli veľmi zaujímavé a hodnotné. Nesmierne napomáhajú v edukačnom procese, rozvíjajú a formujú osobnosť žiaka, vychovávajú ho, ukazujú mu správne riešenia i smer, ktorým sa môže v živote uberať. Z množstva aktivít, ktoré sa v našej škole zrealizovali, by som chcela upriamiť pozornosť aspoň na niektoré, kde sa naši žiaci prezentovali ako veľmi šikovní a nadaní.

Bedmintonistky Michaela Ostricová z 9.triedy a Eva Hrušková z 8.triedy si vynikajúco počínali v okresnom i krajskom kole a postúpili až na celoslovenské kolo do Liptovského Mikuláša v Školských majstrovstvách Slovenska základných a stredných škôl, kde sa umiestnili na krásnom 4. mieste.

V XXXIII. ročníku celoslovenskej výtvarnej súťaže „Vesmír očami detí“ nás okrem iných žiakov reprezentovala aj žiačka Kristína Chudicová z 9. triedy a v okresnom kole sa umiestnila na peknom 3. mieste.

Tento rok sa konal 3.ročník literárno-výtvarnej súťaže v tvorbe komiksu Dobšinského rozprávkový svet. V okresnom kole práca Lukáša Váradiho a Daniela Františka Bobrovského z 5. triedy sa umiestnila na 3. mieste.

V našej škole nájdete aj vynikajúcich recitátorov, ktorí nás reprezentovali v okresnom kole v prednese poézie a prózy Hviezdoslavov Kubín. Miriam Lásková z 5.triedy a Lukáš Pavlík zo 4. triedy sa umiestnili na 3. mieste.

Naša školská žiacka knižnica sa rozšírila o nové portréty významných osobnosti našej obce. Pozvanie na besedu prijala Júlia Segečová, predsedníčka Základnej organizácie Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov. Vedomosti si rozšírili žiaci 8. a 9.ročníkov na tému Oslobodenie Klenovca a protifašistický odboj v Klenovci.

Pán Ivan Majorský, dlhoročný úspešný tréner bedmintonu v Klenovci, žiakov zaujal nielen pútavým rozprávaním o prvých krokoch zrodu bedmintonu v obci, ale aj svojimi oceneniami, medailami, albumami a fotografiami i samotnou hrou.

Čas pre našu knižnicu si našiel aj Július Molitoris, redaktor, publicista, regionálny historik a vojnový veterán. Autentické a pútavé príhody o časoch maďarizácie, 2. svetovej vojny a SNP žiakom priblížili časy, o ktorých sa žiaci doposiaľ dozvedali len z učebníc.

Ďalej by som ešte z množstva aktivít spomenula popoludňajšie anglické kluby pre mladších i starších žiakov, výchovné koncerty Hip-hop a Buďme ľudia, Valentínsku diskotéku, Deň s rozprávkou, či verejnoprospešnú finančnú zbierku Ligy proti rakovine a Deň narcisov.

Deň Zeme je deň venovaný Zemi. Naša škola venovala 27. apríl nielen Zemi, ale aj našim žiakom. Nultému až 3.ročníku sa okrem pedagógov venoval aj Ing. Trnavský, ktorý pre najmenších pripravil besedu a hry ako ťahanie chrobáka, puzzle, skladanie motýľov z papiera a mnohé iné. 4. a 5.ročník sa presunul z Námestia K. Salvu v Klenovci do okolia, kde čistili oblasť pod Meďaným a v Pasiečke, ktoré zavŕšili športovými hrami. Žiaci 6. a 7.ročníka sa spod Hôry presunuli na Stupy, kde skutočne všetkými silami nazbierali štyri vrecia odpadkov. 8.ročník ostal verný okoliu našej školy, kde vyzametal a vyhrabal areál školy.

Naši najstarší a zároveň najrozvážnejší žiaci 9.ročníka sa popasovali s areálom škôlky, kde vymaľovali lavičky a preliezky.

Na záver by som chcela poďakovať všetkým učiteľom za pripravované súťaže, podujatia, za ich trpezlivosť i čas a žiakom za reprezentáciu a ochotu zviditeľňovať našu školu.

A.Rudová
zástupkyňa ZŠ s MŠ Klenovec

Folkloristi z Klenovca počas svojho vystúpenia v malebnej obci Striežovce.

Vynášanie zimy - Marienka

Podujatie sa uskutočnilo 18. marca na Smrtnú nedeľu. V tento deň aj v minulosti naši predkovia vynášali Morenu, niekde nazývanú Morana, Muriena, Smrť, Hejhana, Kyselica, Kyseľ, Baba, Šmertka, Smrtka, Kaniža, Marmuriena, Barboriena. V gemerskej obci Striežovce ju nazývali Marienka. Takto chceli “odprevadiť” pani Zimu a priniesť do dediny jar, nový život. Bola to staroslovanská bohyňa zimy a smrti. Je zosobnená zimou, na jar končí jej vláda.

V rámci projektu Čarovná studnička, ktorý z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia, Gemersko-malohontské osvetové stredisko Rimavská Sobota v spolupráci s obcou Striežovce, o.z. Striežovské zvony a obcou Hrušovo vyniesli Marienku za dedinu. Tento zvyk pretrváva v tejto obci nepretržite, a aj keď obec nemá žiadne folklórne zoskupenie, každoročne sa môžu kolektívy z regiónu dozvedieť o tejto tradícii. S detskými folklórnymi kolektívmi Zornička a Mladosť z Klenovca sme sa tak mohli zapojiť do tohto tradičného zvyku a zároveň priniesť detské jarné hry, ľudové piesne občanom a návštevníkom obce Striežovce a tak sa vzájomne oboznámiť s jarným zvykoslovím. Poďakovanie patrí všetkým účinkujúcim, partnerom a spoluorganizátorom ako aj heligonkárom z FS Vepor Jánovi Kožiakovi a Ľubomírovi Zvarovi a nášmu zvukárovi Paľkovi Vančíkovi.- **jz** -

Členovia detských súborov Zornička a Mladosť počas výjazdu do Striežoviec.

Devätoro remesiel, desiata bieda

Obľúbené slovenské príslovie Jána Piatera (8. 11. 1930 – 14. 2. 2015) o remeselníkoch, ktorí sa nedržali statočne svojho remesla, ale len šomrali a všetko kritizovali. Na niekoľkých fotografiách chcem ukázať jeho umelecké majstrovstvo. Verím, že sú to zaujímavé dokumenty pre tých, ktorí ho poznali, ale aj pre tých, ktorí ho nepoznali.

Od detstva rád pracoval s drevom. Vyrezával valašky, erby, betlehemy, sošky, reliéfy. Do dreva tiež vypaľoval obrázky. Dreva sa nebál ani v tom hrubšom vydaní. Na rodinný dom sám nakresal všetko drevo. Maľoval obrazy, jeho autorstvo je aj v deviatich pamätných knihách obce, ktoré maľoval a popisoval od roku 1958. Stovky namaľovaných kvetov pri menách a udalostiach z našej obce v tých knihách vyjadrujú nádhernú pravdu: Tam, kde kvitnú kvety, tam sa svet usmieva. Trvalou spomienkou na neho je aj vyrezávaný erb obce a richtárska palica. Ako fotograf je autorom tisícok fotografií. Pri stavbe rodinných domov v Klenovci navrhoval aj kreslil projekty domov. Reštauroval sochy, postavil zámoček s jazierkom, ostali po ňom aj plastické obrázky na domoch. Nemotivovali ho dotácie, ale ochota pomáhať, potešiť. Pozeral sa na Klenovec, na prírodu, na ľudí cez objektív fotoaparátu ako človek, ktorý videl, že môže byť aj lepšie, krajšie. Hovorieval, že keby si každý upratal pred svojím prahom, celý svet by bol čistejší. Rád sa zúčastňoval aj na Klenovskej rontouke, pretože tam svojou umeleckou a tvorivou dušou patril. Jeho dielo netešilo len jeho samého, keď tvoril, ale aj nás, ktorí sme sa na to pozerali, pozeráme, aj budeme pozerať. Keď som mu raz povedal, že ho Pán Boh obdaroval výnimočnými darmi, vďačne s tým súhlasil. Priateľ Piater - ďakujeme !

J.Kováčik

Klenovský erb.

Detail richtárskej palice.

Ornament na dome.

Pán Piater pri prezentácii svojej tvorby.

Maľba na rodinnom dome v Hnúšti.

Zámoček s jazierkom.

Úspechy detských súborov Zornička a Mladosť

Zlatá strunka 2018

Deti z detských folklórnych súborov Zornička a Mladosť z Klenovca predviedli svoj talent na regionálnej súťaži Detského hudobného folklóru ZLATÁ STRUNKA 2018 okresov Revúca a Rimavská Sobota, ktorú zorganizovalo Gemersko – malohontské osvetové stredisko v Rimavskej Sobote dňa 19. apríla v Dome kultúry Janka Franciscího Rimavského v Hnúšti.

Naši súboristi súťažili v troch kategóriách a získali:

• v kategórii sólisti speváci:
- Andrejka Rapčanová - Zlaté pásmo s postupom na krajskú súťaž a Zlaté pásmo s postupom na Hronseckú lipovú ratolesť
- Alžbeta Váradiová – Zlaté pásmo s postupom na Hronseckú lipovú ratolesť
- Dominika Kasáčová – Zlaté pásmo
- Miriam Lásková – Zlaté pásmo
- Lucia Jakabšicová - Strieborné pásmo

• v kategórii sólisti inštrumentalisti
- Adriána Gajdošová heligónka – Strieborné pásmo

• v kategórii spevácke skupiny
- Dievčenská spevácka skupina DFS Zornička – Zlaté pásmo

Sme radi, že deti z detských folklórnych súborov nás potešili výbornými výsledkami a želáme im aby sa na krajskej súťaži v Kokave nad Rimavicou a 26. mája na Hronseckej lipovej ratolesti v Hronseku čo najlepšie umiestnili a aby láska k folklóru mala vždy miesto v ich srdiečku.

Vedúci DFS

Úspešní mladí folkloristi súborov Zornička a Mladosť z Klenovca s oceneniami z tohtoročnej Zlatej strunky 2018.

Upozornenie

Uzávierka najbližšieho vydania Klenovských novín bude 11. júna 2018.

Novinky v odpadovom hospodárstve

V polovici apríla Európsky parlament schválil najnovší balík predpisov, ktorý členským krajinám stanovuje úlohy pri prechode na tzv. obehové hospodárstvo. V súlade s reguláciou by v roku 2030 malo na skládkach končiť maximálne 10 % celkovo vyprodukovaného odpadu a recyklovať by sa malo aspoň 65% komunálneho odpadu. Dosahovanie týchto cieľov v jednotlivých štátoch sa bude posudzovať s využitím harmonizovaných postupov pre výpočet miery recyklácie, čo ponecháva minimálny priestor pre manévrovanie na národnej úrovni.

Slovensko pritom v odpadovom hospodárstve za väčšinou európskych krajín výrazne zaostáva. Pre dosiahnutie ambicióznych európskych cieľov sa preto v blízkej budúcnosti budeme musieť podujať na prijatie ráznych, niekedy azda až bolestných opatrení. Ich významnou súčasťou bude zavádzanie hospodárskych nástrojov, ktoré budú všetky subjekty v odpadovom hospodárení odrádzať od skládkovania.

Takým je aj návrh nového zákona o poplatkoch za uloženie odpadov z dielne Ministerstva životného prostredia SR, ktorý by pre obec Klenovec znamenal postupné zvyšovanie poplatku za uloženie tony zmesového komunálneho odpadu na skládku zo súčasných 4,98 eur až na 46 eur v roku 2023. To by malo za následok navýšenie nákladov na už v súčasnosti stratové odpadové hospodárstvo obce zhruba o ďalších 30 000 eur ročne. Je ťažko predstaviteľné, že by sa tieto náklady napokon neodrazili aj na priamych poplatkoch domácností.

Obec sa preto už teraz usiluje hľadať rezervy v odpadovom hospodárstve a pripraviť čo najúčinnejšie opatrenia, ktoré by chránili životné prostredie aj peňaženky občanov. Prvá voľba padla na biologicky rozložiteľný odpad a to z logických dôvodov. Tým prvým je úplný zákaz jeho skládkovania podľa platného zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch. Tým druhým je jeho množstvo. Národný Program predchádzania vzniku odpadov 2014-2018 odporúča pri tvorbe opatrení na predchádzanie tvorby komunálneho odpadu vychádzať z analýz zloženia odpadu, podľa ktorých u nás dosahuje zastúpenie biologicky rozložiteľných zložiek v komunálnom odpade až 52 % - 56 % v zástavbe IBV a 45 % - 47 % v zástavbe KBV. To vytvára veľký priestor na efektivizáciu, ktorú by obec už v tomto roku chcela dosiahnuť dvomi opatreniami:

1. Bol zavedený zber biologicky rozložiteľného odpadu z rodinných domov v hnedých zberných nádobách s objemom 120 l a 240 l. Do zberu sa zatiaľ zapojilo sto domácností. Občania majú na obecnom úrade do 18. mája možnosť dodatočne požiadať o zapojenie do zberu a zapožičanie nádoby. Okrem samotného zníženia množstva zmesového odpadu by ďalším prínosom zberu bioodpadu malo byť zvýšenie podielu vytriedených zložiek. To by podľa predbežných kalkulácií malo postačovať, aby sa na obec vzťahovala nižšia sadzba poplatkov za uloženie zmesového odpadu na skládke. Zber bioodpadu má aj tienistú stránku v podobe istých nákladov, ale v zavedenom rozsahu by mal byť udržateľný bez zvýšenia poplatkov pre domácnosti.

2. Druhým plánovaným opatrením je realizácia projektu podpory domáceho kompostovania. Do konca roku 2018 by mal byť každému majiteľovi záhradného pozemku bezplatne poskytnutý zásobník na kompostovanie záhradného a kuchynského odpadu s objemom od 400 l do 1 050 l. Aj toto opatrenie má pozitívne i negatívne stránky. Nevýhodou domáceho kompostovania je, že neprispieva k zvýšeniu vykazovanej miery vytriedenia odpadu. Výhodou je jeho praktická beznákladovosť, keďže na pokrytie počiatočného nákladu na obstaranie kompostérov sa obci podarilo získať príspevok z európskych štrukturálnych fondov vo výške 83 000 eur a samotné uloženie odpadu v kompostéri občana nestojí ani cent.

Zavádzanie pomerne nákladných opatrení na obmedzenie ekologických externalít bude na európskej úrovni pokračovať aj v ďalších rokoch, a preto odpadové hospodárstvo nepochybne naďalej ostane medzi aktuálnymi témami obecnej politiky. Pri diskusiách o jeho ďalšom smerovaní by sme nemali zabúdať na to, že v máloktorej inej sfére verejných politík existuje rovnako silná potreba aktívnej spolupráce občanov. Nákladová efektívnosť odpadového hospodárstva, a tým aj efektívnosť ochrany nemateriálnych hodnôt zdravia ľudí a krajiny, bude vo veľkej miere závisieť aj od schopnosti ekologickejšie sa správať na úrovni našich domácností. Aj tu by sme iste dokázali nájsť ešte veľké rezervy.

Michal Píš

50.výročie obrodného procesu vo vtedajšej ČSSR

Socializmus s ľudskou tvárou

Po skončení 2. svetovej vojny v roku 1945 si ľudstvo vydýchlo. Potešilo sa z víťazstva nad fašizmom. Aj na Slovensku sa ľudia dali s radosťou do práce. Odstraňovali následky vojny, opravovali poškodené budovy, cesty a železnice. Rozmýšľali o novom, krajšom živote. Obnovená Československá republika s ľudovodemokratickým zriadením im dávala novú nádej. V parlamentných voľbách v roku 1946 získala Demokratická strana na Slovensku 62 percent hlasov. Keďže komunisti v Čechách dostali 40 percent a na Slovensku 30 percent, celkove sa stali najsilnejšou politickou stranou v republike a ich predstaviteľ Klement Gottwald sa stal predsedom československej vlády.

Po prevrate v roku 1948 KSČ presadila socialistický program vývoja spoločnosti, opierajúci sa o diktatúru proletariátu, komunistickú stranu a ZSSR. Nádeje demokratických politikov, že Československo bude mostom medzi Východom a Západom, sa rozplynuli. Socializmus, ktorý uplatňovali komunisti v Československu, mal drsnú tvár. Priniesol znárodnenie, čiže zoštátnenie priemyslu, kolektivizáciu poľnohospodárstva a nastolenie totalitného režimu. Konečným cieľom bola premena Československa na komunistický štát.

Československo sa stalo krajinou, ktorá sa opierala o políciu a štátnu bezpečnosť, prenasledovala odporcov režimu, zlikvidovala buržoáziu, súkromné roľníctvo a porušovala ľudské práva. Vo vykonštruovaných procesoch v 50-tych rokoch boli na smrť, resp. na nútené práce alebo na vysídlenie odsúdené tisíce nevinných ľudí.

Nesúhlas spoločnosti s režimom sa po 20. zjazde KSSZ, ktorý odsúdil kult J. V. Stalina, nepodarilo zmierniť aj napriek snahe KSČ o vnútornú sebareflexiu, ktorej výsledkom boli v 60-tych rokoch rehabilitácie nespravodlivo odsúdených. Nálady v spoločnosti naplno manifestovali spisovatelia, ktorí žiadali zrušenie cenzúry a odstránenie nekritického pridržiavania sa komunistického učenia.

Začiatkom roku 1968 sa na zasadnutí ÚV KSČ presadila skupina reformných komunistov okolo Alexandra Dubčeka (1921—1992), ktorý sa stal prvým tajomníkom. Táto skupina pripravila plán demokratizácie režimu (socializmus s ľudskou tvárou) a reformy hospodárstva, ktoré získali aj vo verejnosti masovú podporu. Došlo aj k personálnym zmenám v KSČ, vo vláde a parlamente, ako aj ku schváleniu programových zmien v politike, ekonomike, kultúre a zahraničnej politike. Začal sa obrodný proces spoločnosti. V júni 1968 uverejnila česká tlač výzvu Dvetisíc slov, v ktorej sa požadovalo urýchlenie zmien. Obrodný proces vzbudil pozornosť aj v zahraničí.

V ZSSR a v ďalších socialistických krajinách sa komunistické strany usilovali o zastavenie obrodného procesu v ČSSR. V noci z 20. na 21. augusta 1968 vrhli vojská Varšavskej zmluvy do ČSSR. Zatkli a internovali Alexandra Dubčeka a ďalších vedúcich predstaviteľov štátu, ktorých odviezli do Moskvy. Tam sa uskutočnilo na návrh prezidenta Ludvíka Svobodu rokovanie československej a sovietskej delegácie, ktoré sa skončilo podpisom zmluvy o zastavení obrodného procesu a normalizácie pomerov v ČSSR. V októbri 1968 podpísali ďalšiu zmluvu – Protokol o dočasnom pobyte sovietskych vojsk v ČSSR.

Počas vpádu vojsk Varšavskej zmluvy zahynulo 72 občanov (z toho 19 na Slovensku), 266 bolo ťažko a 436 ľahko ranených. Normalizácia pomerov v strane a spoločnosti v 70- a 80-tych rokoch poznačila životy tisícov ľudí – stratili zamestnanie alebo ich preradili na nižšiu pracovnú pozíciu. Často od nich žiadali spoluprácu so štátnou bezpečnosťou. Mládeži bolo v mnohých prípadoch znemožnené štúdium. Veľa ľudí odišlo do emigrácie. Normalizácia trvala až do prevratu v roku 1989.

Jediným reálnym výsledkom obrodného procesu bolo prijatie ústavného zákona o federatívnom usporiadaní ČSSR, ktorý slávnostne podpísali 30. októbra 1968 na Bratislavskom hrade, ale počas normalizácie ostal len na papieri. V praxi sa nerealizoval.

Július Molitoris

22. – 24. Jún 2018

Klenovská Rontouka

40. ročník

Gemersko – malohontské folklórne slávnosti

LESY SR, š.p. - ODŠTEPNÝ ZÁVOD RIMAVSKÁ SOBOTA – LESNÁ SPRÁVA KLENOVEC,
OZ RODON KLENOVEC, OBEC KLENOVEC,
MILAN MEDVEĎ Z RIMAVSKÝCH ZALUŽIAN,

VÁS POZÝVAJÚ NA VII. ROČNÍK PODUJATIA

JÁNOŠÍK NA VEPRI

12.5.2018 (sobota) zraz na Varte o 9,30 hod.

Svoju účasť je potrebné nahlásiť v kancelárii OZ RODON alebo
na t. č. 0904 875 368 Jaroslav Zvara, 047/54 84 947,
e-mail: ozrodon@pmxmail.sk najneskôr do 10.5.2018

sprievodné podujatie:

- v?stava fotografi?z Veporsk?ch vrchov a predchádzajúcich ročníkov podujatia
- program heligonk?rov z Folkl?rneho s boru Vepor
- Súťaže pre dospelých a pre deti
- odhalenie pam?tnej tabule zool?govi Doc. RNDr. Pavlovi Koniarovi

Pre účastníkov je zabezpečený gul??a niečo na pamiatku!

Nev?hajte a príďte!

Odvetnú časť futbalovej I.triedy sme začali nádejne so štyrmi plusovými bodmi

V tabulke sa posúvame vyššie a vyššie

Po dlhej zimnej prestávke konečne začala jarná časť aj v oblastných futbalových súťažiach. Naši futbalisti nastupovali do odvetnej časti sezóny v I.triede oblastných majstrovstiev z nie príliš lichotivej pozície a tabuľkového umiestnenia.....

12.kolo – 8.apríla: Muráň – Klenovec 1:1 (1:0), začiatok zápasu sa nám vydaril. Mali sme štyri čisté gólové šance, no škoda že sme ich nevyužili. Naopak, domácim sa z ojedinelej šance podarilo skórovať. Do druhého polčasu sme nastúpili s odhodlaním vyrovnať, čo sa nám aj nakoniec v 85. minúte podarilo gólom **Tomáša Medveďa.**

13.kolo – 15.apríla: Rimavská Seč – Klenovec 3:1 (3:0), v tomto zápase nám absolútne nevyšiel začiatok zápasu, do konca prvého polčasu sme prehrávali trojgólovým rozdielom. Naši hráči na nepokosenom ihrisku nevedeli ukázať svoje kombinačne schopnosti a na takom ihrisku nie sme schopní podať dobrý výkon. Podarilo sa nám skórovať len raz zásluhou **Michala Bavalu** v 68.minúte.

14.kolo – 22.apríla: Klenovec – Radnovce 3:0 kont., súper na zápas nepricestoval, a tak sme vyhrali kontumačne.

15.kolo – 29.apríla: Revúčka – Klenovec 0:1 (0:0), v prvom polčase sme mali zase hodne šancí, ktoré sa nám nedarí premieňať. Zápas bol vyrovnaný. V druhom polčase sme nevyužili veľkú šancu a následne domáci zahrávali priamy kop, v ktorom ukázal svoje kvality skvelým zákrokom náš brankár Igor Hruška. V 66. minúte sme kopali pokutový kop, ktorý bohužiaľ Marek Mihál nepremenil. No predsa sa nám podarilo streliť víťazný gól, ktorého autorom bol **Pavol Balint** v 77.minúte.

V prvom jarnom zápase nastúpilo naše mužstvo v tejto zostave: **Pavel Hruška – Vladimír Parobek, Milan Boháčik, Lukáš Ulický, Marek Mihál, Marek Kamenský, Marek Medveď, Marek Kučerák, Radoslav Doboš, Michal Bavala, Tomáš Medveď**; striedali **Pavel Pavlík** a **Maroš Hruška**. V ďalších dvoch zápasoch bol v bráne **Igor Hruška** a v poli sa objavili aj **Tomáš Brndiar, Tibor Albert, Pavel Fiľo, Pavol Bálint a Ján Oláh.**

1.	Ožďany	13	10	1	2	45:17	31
2.	Muráň	14	8	3	3	30:12	27
3.	Radnovce	13	8	2	3	37:33	26
4.	Jelšava	14	7	2	5	40:33	23
5.	**Klenovec**	**14**	**5**	**3**	**6**	**38:35**	**18**
6.	Sirk	14	5	2	7	32:30	17
7.	Revúčka	13	5	2	6	20:29	17
8.	Kráľ	14	4	3	7	21:34	15
9.	Rim. Seč	13	3	5	5	25:27	14
10.	U. Panica	14	4	1	9	17:35	13
11.	Veľký Blh	14	4	0	10	18:38	12

Naši žiaci stále na čele

Naši žiaci po dobrých výsledkoch z jesene nadviazali aj na jarnú časť sezóny kvalitnými výkonmi. Robia nám veľkú radosť a dobré futbalové meno pre Klenovec. Na prvý zápas išli do Rimavskych Janoviec, kde vyhrali 4:2, keď všetky štyri naše góly dal Eman Brádňan.

V ďalšom kole mali voľno. Nasledujúci zápas ich čakal v Jelšave. V tomto zápase sa stretli prvý s druhým v tabuľke. Začiatok zápasu vyšiel lepšie domácim, ktorí sa ujali vedenia 2:0. No našim chlapcom sa ešte do konca polčasu podarilo vyrovnať na konečných 2:2 (góly: Ján Cibuľa, Eman Brádňan).. V druhom polčase sme pritlačili domácich, ale nepodarilo sa nám streliť víťazný gól.

V prvom domácom jarnom zápase sme privítali Revúčku, ktorú sme rozstrieľali a poslali domov s výsledkom 10:0 (góly: Ján Cibuľa 4, Michal Cibuľa 2, Igor Tomo, Alexander Cibuľa, Nicolas Cibuľa, Jaroslav Bobák). No a v 26.kole, hranom v utorok 1.mája uštedrili ešte vyššiu prehru naši mladí futbalisti svojim rovesníkom z Lenartoviec v pomere 11:0, góly : Ján Cibuľa 4, Nicolas Cibuľa 2, Igor Tomo, Alexander Cibuľa, Eman Brádňan, Jaroslav Bobák a Lukáš Bobák.

Tešíme sa na ďalšie kvalitné zápasy oboch našich mužstiev a verím, že sa nám bude dariť aj v ďalších kolách. Verím, že naďalej budeme robiť dobré meno našej obci Klenovec a našimi výkonmi potešíme športové srdcia našich fanúšikov.

Ján Brndiar
manažér FK

1.	**Klenovec**	**15**	**12**	**3**	**0**	**96:10**	**39**
2.	Jelšava	14	12	1	1	132:13	37
3.	Rim. Janovce	15	10	0	5	93:42	30
4.	Muráň	16	10	0	6	88:46	30
5.	Veľký Blh	16	8	1	7	48:46	25
6.	Hajnáčka	15	7	2	6	43:44	23
7.	Rim. Seč	16	7	2	7	38:73	23
8.	Lenartovce	15	6	2	7	27:48	20
9.	Lubeník	15	5	0	10	30:52	15
10.	Jelšava	15	4	0	11	27:94	12
11.	Ožďany	15	2	1	12	31:114	7
12.	Revúčka	15	2	0	13	19:96	6
13.	Radnovce	0	0	0	0	32:26	0

Účastníci 8.ročníka Veľkonočného stolnotenisového turnaja v Klenovci.

Vyše dvadsiatka účastníkov

Organizátori podujatia (Mikroregión SINEC - KOKAVSKO, RODON Klenovec a obec Klenovec) v spolupráci so stolnotenisovým klubom v Klenovci v sobotu 24. marca v telocvični ZŠ s MŠ V. Mináča zorganizovali VIII. ročník Veľkonočného turnaja dospelých v stolnom tenise. Turnaja sa zúčastnilo 23 hráčov z obcí regiónu – Hnúšte, Utekáča, Klenovca, Rimavskej Soboty, Revúcej, Cinobane a Veľkého Blhu. Výborný guľáš navarili dobrovoľníci z Klenovca, ktorým patrí poďakovanie.

Turnaj sa začal o 9.00 hodine rozpisom družstiev a jednotlivých hier hráčov. Starostka obce Klenovec Zlata Kaštanová privítala účastníkov podujatia a oficiálne turnaj otvorila. Organizačné pokyny k priebehu turnaja povedal Richard Bálint – poslanec obecného zastupiteľstva obce Klenovec. Otvorenia sa zúčastnil aj zástupca starostky obce Klenovec Marian Štefánik, poslankyňa obecného zastupiteľstva a predsedníčka komisie školstva, mládeže, kultúry a športu Janka Pohorelská. Potom už naplno prebiehali súboje medzi hráčmi v štyroch kategóriách: neregistrovaní dvojhra – 15 hráčov, registrovaní dvojhra – 8 hráčov, štvorhra – 11 párov a ženy – 1. Ani tento rok nechýbala výborná atmosféra hráčov a návštevníkov, ktorí prišli povzbudiť svojich známych a kolegov.

Turnaj sme ukončili slávnostným vyhlásením výsledkov a odovzdaním diplomov, malých darčekov víťazom jednotlivých kategórií, ktoré za stolnotenisový klub Klenovec vykonal Richard Bálint a manažérka mikroregiónu Milada Kochanová.

Výsledky turnaja z jednotlivých kategórií sú nasledovné:

• v kategórii neregistrovaní dvojhra: 1.miesto Milan Lašiak (Utekáč), 2. miesto Ivan Rosiar (Klenovec) a 3. miesto Igor Andráš (Rimavská Sobota).

• v kategórii registrovaní dvojhra: 1.miesto Marian Ištván (Revúca), 2. miesto Milan Mihál (Rimavská Sobota) a 3.miesto Jozef Vaculčiak (Rimavská Sobota).

• v kategórii štvorhra: 1.miesto Milan Mihál a Jozef Vaculčiak (Rimavská Sobota), 2.miesto Milan Lašiak a Igor Bahleda (Utekáč), 3.miesto Marian Ištván a Ján Ružiak (Revúca).

• V kategórii ženy bola jediná účastníčka turnaja Anna Repková z Rimavskej Soboty.

Všetkým zúčastneným hráčom a samozrejme víťazom prajeme mnoho ďalších športových úspechov.

Poďakovanie patrí všetkým organizátorom podujatia a sponzorom - Hostinec Sídlisko a Kvetinárstvo Alena Figuliová, tiež ZŠ s MŠ v Klenovci za poskytnutie priestorov telocvične. Veríme, že sa stretneme znovu o rok na ďalšom ročníku výborného športového podujatia.

- mk -

Klenovské noviny
www.klenovec.sk/kultura/klenovske-noviny

Vydáva obec Klenovec. Sídlo vydavateľa a adresa redakcie: Obecný úrad, Námestie Karola Salvu 1, 980 55 Klenovec, IČO: 00318350, e-mail: klenovskenoviny@klenovec.sk. Redakčná rada: Ing. Edita Bartová (predsedníčka), Richard Bálint, Milada Kochanová, Ing. Anna Germanová, Mgr. Zlata Kochanová, Mgr. Július Molitoris. Reg. číslo MK SR: EV 1890/08. ISSN1339-1976.